

1

Iznad krovova Oud-Molenbeeka¹
klizi jato gusaka.
Svijetli oblaci, miris kiše ujutro,
iznenada, taj blijedi snop svjetlosti,
osjećaj nejasne nade
između niskih oblaka, varljiv i zavodljiv
jer se ulice bude.

Mladi prodavač voća naslagao je svoju robu.
Za malim, ljepljivim stolovima u starim kafićima
polako se bude
oči, usta i ruke.
Stari trgovac namještajem odselio se.
Ploča od iverice skriva odsutnost
plavim grafitima.
Njegova kći
napustila je kuću
kad se njezin brat više nije vratio.
Njegov mobitel...

---

¹ Oud-Molenbeek – ili samo Molenbeek, jedna je od devetnaest dvojezičnih općina u regiji glavnoga grada Bruxellesa u Belgiji. Danas tu živi velika muslimanska zajednica sjevernih Afrikanaca, a Molenbeek je 2015. privukao međunarodnu pozornost kao baza islamskih terorista koji su izvršili napade u Francuskoj i Belgiji. (op. ur.)

Još uvijek ga ima.
Ponekad zove osobu
koje više nema.
S druge strane tišina.
Ili se taj broj još uvijek prisluškuje?
Negdje u nekom malom, zagušljivom uredu?
Kamo je otišao njezin otac?

Prerano je za selidbu gusaka.
Topla zima poremetila im je unutarnji sat.
Vjetar kovitla plastiku po ulicama;
mali anđeli, prozirni i prljavi.
U prodavaonici kebaba zasvijetli golem televizor;
prvo uopće nema slike, a onda se iznenada
pojavljuje cijeli svijet.
Rasprsne se i sipi poput šećera nad
jutarnjim čajem ili kavom.
Djevojka vozi bicikl na putu do škole,

ondje iza starog, velikog zavoja.
Doziva je mašta, prolazi pokraj automobila
s ispisanim kaznama za parkiranje
i svjetlucavog drloga
koji viri iz jednog otvorenog prtljažnika.
Prodavač odjeće vješa bluze pokraj šalova.

Kći trgovca namještajem ne žuri se,
ali ipak kao da juri tihom ulicom.
Novinar je na engleskom pita
zašto ne želi govoriti o svojem bratu.
Gura joj mikrofona u lice.
Kamera je zumira,
ona zatvara oči,
odmahuje glavom,
pokazuje im da se maknu.
Skače s nogostupa,
prelazi cestu.
Iz jednog automobila odjekuje glazba.
Sura 5, ajet 32 u nabrijanoj verziji
na treštećem sintesajzeru.

Tu je policijska postaja.

Zna: očekuju je.

Tražila je to, još prije nekoliko tjedana,
ali sada kada je prekasno za bilo što,
zašto svejedno želi da joj se vrati
ono na što ima pravo?

Poznaje pozornika, zna da ga smatraju
dobrim tipom koji im svima želi najbolje.

Samo: on tako strašno škilji tim svojim
svjetlosivim očima iznad žutosivih brkova,
da se ona nikada ne može usredotočiti i ne vidi
ono što on vidi. Ili pak ne vidi.

Nouria studira pravo u Bruxellesu;
ponosna je na svoju belgijsku putovnicu.
Danas se malo našminkala;
policajcu se to sviđa.

Vrata su odškrinuta, penje se dvjema stubama,
i u hodniku nailazi na zabrinuta lica
na tijelima koja se gotovo ne pomiču.

“Ako se ne mičeš, onda te smrt neće vidjeti.”

Pogledi je prate dok hoda prema vratima
tamo desno, u stražnjem dijelu hodnika,
na putu prema praznini
u svojem pamćenju.

Dobar dan, Nouria.

Dobar dan, gospodine pozorniče.

Sjednite, Nouria.

Hvala, gospodine pozorniče.

Kako ste, Nouria? Kako vam je otac?

Dobro sam, gospodine pozorniče.

Hvala na pitanju,
gospodine pozorniče.

Ali moj otac nije baš najbolje.

Nisam ništa čula o njemu.

Otišao je onamo

gdje je sve počelo, gospodine.

Radio je upaljen.
Bezbroj mrtvih u pijesku,
podrhtavanje razorenih gradova,
temelji, prašina i krv,
zavijanje sirena.
Vijesti s burze.
A onda izvještaj o pobjedi nogometnog kluba
Zulte Waregem,
u kratkom javljanju našeg ushićenog izvjestitelja
s mjesta događaja.
Svi kliču, zatim se čuje još malo reklama,
muljevit šum.
Radio se gasi.
Mrtva voda šušti u starim olovnim cijevima.

Gospodin Crénom, pozornik, lista listove.
Slaže hrpu na hrpu pokraj druge hrpe.
Sklapa ruke i pogledava Nouriju.
Vidi kako mlada žena stišće ruke
i preplašeno ga gleda s nelagodnim iščekivanjem.

Gospodine pozorniče, jeste li nešto saznali?

Pogled iznad hrpa listova nije neuljudan.
Pa gledajte, draga Nouria, ovako stoje stvari.
Još ne znamo točno gdje je vaš brat...
To jest, gdje su ostaci vašeg brata... Ovaj, mislim:
još uvijek ne znamo hoće li materijal
biti dostupan.

Materijal... Gospodine?!
Ali gospodine, ja već tjednima...
Smirite se Nouria, smirite se, dopustite da... *khm...*
završim.
Kašljanje. Pušački kašalj. Gutljaj kave.
Oštra Adamova jabučica na starom vratu.
Želite li vode, Nouria?

Ne, gospodine, samo mi recite gdje su... Gdje je
moj brat?

Kašalj se pretvara u zviždanje, a zviždanje u napad
kašlja.
Pardon. Ispričavam se. *Khm.*
Gdje... Aha, da. Dobro. Hm.

Dakle, postoji problem sa spisima
za repatrijaciju... Ovaj...
Materijala.

Ali, on... Mislim, *to*...
Nije li to već vraćeno
u zemlju? Još prije mjesec i pol?
Gdje se nalazi moj... Brat?
Zašto ne smijem vidjeti njegove...
Kako se to kaže...
Posute ostatke?
Mislite njegove posmrtno ostatke, Nouria, haha.
To nije isto. Njegovi posuti ostaci, haha.
No i to je moguće, mlada damo, zar ne?
Posuti ispod pustinjske prašine. Koja se sigurno
uskovitlala nakon onakvog praska.
No, sve u svemu, mislim... Oprostite,
ni ja ne znam mnogo više od vas.
To je...

Ali zašto to tako dugo traje?
Gdje se nalazi... Ono u čemu je moj brat?

Zašto mi ne date adresu?
Zašto ja ne smijem ono što svi drugi smiju:
vidjeti svog mrtvog bracu?
Smiri se Nourijice, smiri se curo.
Sve će biti u redu.
Dobro, ne znam,
možda ipak neće sve biti u redu.
Možda nikad više ništa neće biti u redu.
Ovaj... Postoji jedan problemčić s tvojim bratom,
a to ti je sigurno već poznato iz novina
i s televizije, zar ne?
Znaš da je tvoj brat neka vrsta
državnog neprijatelja... Ovaj, pardon, da je to bio,
Nouria?
Znaš da nije izdao samo pravnu državu,
nego i vlastitu zajednicu?
Koga misliš nagovoriti da ga pokopa?
Ovdje na groblju u Oud-Molenbeeku,
možda uz limuzinu i svećenika?

Ali ja to uopće ne želim, gospodine policajče.
Želim ga prenijeti nekamo drugamo, on mora

imati svoj mir,
kao i moje misli. Moram naći mjesto za njega,
jer me svaki dan proganja,
znate, kao mrtva duša koja se ne može smiriti.

Nouria brizne u plač.
Pribere se. Uspravlja.

Gledaj, curo, kaže pozornik Crénom,
dajemo sve od sebe, zar ne?
Spisi nisu dostupni,
iako znam gdje su.
Ali ti ništa ne možeš promijeniti.

*(Pozornik Crénom kucka drugim krajem olovke
po zatvorenom omotu spisa)*

Molim vas, dajte mi adresu te službe!

Ne, Nouria, to nije moguće.
Hajde, saberi se!

Ali gospodine pozorniče, molim vas, smijem
valjda pokopati vlastitog brata?

Slušaj, Nouria. Tvog brata više nema.
Još gore: od njega nije ostalo
više apsolutno ništa.
Postoje još samo njegovi spisi, a oni će biti
pokopani sami po sebi, razumiješ?

Gospodine Crénom, preklinjem vas.
Ja samo želim pokopati posute...
Posmrtno ostatke svojeg brata. Samo to.
Nalaze li se oni u... U jednoj... Gdje...
Gdje se nalazi ta vreća, u nekom hladnjaku,
gospodine?
Zamrzava li se to onda
ako... Ako se mora čekati?
Ili moj brat leži negdje vani
i trune, da vrane i crvi mogu pojesti
njegove ostatke
ako ga svi zaborave?
Daj, Nouria, što to govoriš!